

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

(příloha 3)

ŠKOLNÍ DRUŽINA ZŠ ZDICE

Příloha 3

Školní vzdělávací program školní družiny

Školní družina funguje na základě ustanovení § 30, odstavce 1 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Školní družina je součástí ZŠ ve Zdicích, sídlí v budově ZŠ v Žižkově ulici, je určena pro žáky prvního stupně.

1. Materiální podmínky

Školní družina je rozdělena do šesti oddělení.

Pět oddělení školní družiny využívá prostory budovy 1.stupně ZŠ. Jedno oddělení školní družiny (přespolní družina) využívá prostor Školního klubu na 2. stupni ZŠ.

Pro svoji činnost využívá školní družina také školní hřiště s umělým povrchem, tělocvičnu, dětské hrací hřiště se šterkovým povrchem, Některá oddělení mají k dispozici televizor, video, rádio, DVD, CD přehrávač a dataprojektor. Účastníci ŠD se stravují ve školní jídelně, kde si vybírají ze dvou obědů.

Je dbáno na pitný režim. Účastníci mají k dispozici čaj nebo pitnou vodu v barelech s vypustným kohoutem, které jsou umístěny ve školní jídelně. Každý má svoji umělohmotnou lahev, kterou si může naplnit.

Školní družina nezapomíná ani na možnost vycházek do města, na hřiště u Domova seniorů, do přírody a do lesíka na Písmenech nebo na Knihov.

2. Personální podmínky

Ve školní družině pracuje v šesti odděleních šest vychovatelek. Všechny mají příslušnou kvalifikaci k vykonávání práce s dětmi ve školní družině.

3. Podmínky přijímání a ukončení vzdělávání

Kapacita ŠD je 180 účastníků. Oddělení se naplňují do 30 účastníků. ŠD má pravidelný ranní provoz. Zápis do školní družiny probíhá vždy v přípravném týdnu, při zahájení školního roku a na základě informační schůzky rodičů budoucích žáků první třídy na konci předchozího školního roku.

Přihlášení účastníka do ŠD je podmíněno odevzdáním řádně vyplněné přihlášky do ŠD. Vychovatel školní družiny eviduje účastníky v Přehledu výchovně vzdělávací práce, účastníky ranní družiny eviduje v docházkovém sešitě.

O zařazení účastníků do ŠD rozhoduje ředitel školy – přednostně jsou přijímáni účastníci nižších ročníků a to do naplnění kapacity.

Odhlásit účastníka ze ŠD v průběhu školního roku musí provést zákonný zástupce podepsáním odhlášky (součást přihlášky) ze školní družiny, kterou obdrží po domluvě u vychovatelky.

V případě hrubého nebo opakovaného narušování kázně, ohrožování zdraví a bezpečnosti své nebo svých spolužáků, nebo z jiných zvláště závažných důvodů může být účastník rozhodnutím ředitele školy ze ŠD podmíněčně vyloučen do konce školního roku. Pokud se jeho chování nezlepší, ředitel školy ho ze ŠD vyloučí.

Informaci o vyloučení nebo podmíněném vyloučení účastníka ze ŠD musí obdržet zákonný zástupce nejméně 3 dny před vyloučením a prokazatelným způsobem.

4. Podmínky ekonomické

Měsíční poplatek za ŠD byl rozdělen do několika skupin – podle délky pobytu účastníka v ŠD
Pouze ranní nebo pouze „přespolní“ (tzn. do 13:20 hod.): 100Kč/měsíc, pouze odpolední (déle než 13:20hod.): 150Kč/měsíc, ranní + „přespolní“: 150Kč/měsíc a ranní + odpolední: 250Kč/měsíc.

Platba se provádí ročně nejdéle do 20. listopadu nebo pololetně - 1. platba do 20. listopadu, 2. platba do 20. února. Poplatek za ŠD je možné uhradit elektronicky na účet školy (složenka na vyžádání).

Pokud se účastník odhlásí v průběhu pololetí, poměrná část poplatku bude vrácena. Nebude-li poplatek zaplacen v řádném termínu (do 20. listopadu), bude zák. zástupce písemně upozorněn, pokud nedoručí k nápravě, může být účastník vyloučen.

Účastníci, kteří nenavštěvují ŠD, se mohou zúčastnit práce kroužků ŠD. Měsíční poplatek za 1 kroužek je 50 Kč. Dítě se přihlašuje vždy na celé pololetí, platbu za kroužek hradí předem na účet školy.

5. Podmínky průběhu vzdělávání

- Ranní družina se otevírá v 6.15 hod. a v 7,20 hod. se budova školy uzavírá.
- Kdo přijde déle, musí čekat venku do 7,35 hod., kdy se pouští děti do školy na vyučování.
- Do školní družiny účastníci přicházejí ihned po vyučování a na oběd odchází celé oddělení společně. Pokud má účastník delší vyučování, na oběd odchází sám. Po obědě se hlásí u své vychovatelky.
- Odpoledne je školní družina v provozu do 17,00 hod.

Rodiče nebo jiní zákonní zástupci účastníka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí vychovatelům (vedoucí vychovatelce) rozsah docházky účastníka a způsob odchodu účastníka z družiny – tyto údaje jsou zaznamenány v přihlášce ŠD. V případě, že je účastník vyzvedáván ze ŠD osobou mladší 18 let nebo odchází ze ŠD sám, rodiče spolu s přihláškou podepíší převzetí odpovědnosti za tento způsob odchodu. Zejména pečlivě vyplní, bude-li účastník odcházet sám a v kolik hodin, zdravotní problémy účastníka a telefonní spojení na rodiče. Omluvu nepřítomnosti účastníka v družině, odchylky od docházky nebo odchod účastníka ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno v přihlášce, sdělí rodiče družině písemně s datem a podpisem rodičů. Předem známou nepřítomnost účastníka v ŠD zákonný zástupce oznámí písemně. Na ústní sdělení nebude brán zřetel.

- Při vyzvedávání dětí rodiče používají zvonky (videotelefony), nevstupují do budovy.
- V době od 13:00 do 14:30 hod. není možné děti vyzvedávat (vyjma „přespolní“ družiny). V této době probíhá program ŠD nebo vycházky.
- Účastníky přespolní družiny odvádí vychovatelka na autobusovou zastávku u školy.
- V odpoledních hodinách ŠD organizuje pro účastníky ŠD zájmové kroužky dle aktuální nabídky.

6. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, ochrana před patologickými jevy.

- Za bezpečnost a zdraví účastníků během jejich pobytu v ŠD zodpovídá příslušný pedagogický pracovník - vychovatelka školní družiny.
- Je dbáno na pitný režim. Účastníci mají k dispozici čaj nebo pitnou vodu v barelech s výpustným kohoutem, které jsou umístěny ve školní jídelně. Každý má svoji umělohmotnou lahev, kterou si může naplnit.
- V ŠD také platí zákaz pití kofeinových a energetických nápojů.
- Účastníci jsou na začátku školní roku seznámeni s vnitřním řádem školní družiny a všemi pravidly o bezpečném chování.
- Vnitřní řád školní družiny je součástí zápisníku ŠD, kde rodiče svým podpisem stvrzují jeho znalost.
- Průběžně jsou účastníci poučováni o bezpečném chování přímo před akcí - viz. zásady, záznam v TK.

Podmínky pro zacházení s majetkem školského zařízení ze strany žáků

Nepoškožovat majetek školy a spolužáků.

Šetrně zacházet s pomůckami, knihami, hračkami, hrami a ostatním majetkem ŠD. Pokud je účastník družiny prokazatelně poškodil, bude škola požadovat po jeho zák. zástupci plnou finanční náhradu ztraceného nebo poškozeného majetku, či plnou výši nákladu na opravu. Udržovat pořádek na svém místě, v celém prostoru ŠD i v areálu školy.

Pravidla chování účastníků v ŠD

- O pravidelnou docházku účastníků pečuje každý z vychovatelů ve svém oddělení.
- Účastníci přichází do školní družiny ihned po vyučování.
- Vychovatelé nezodpovídají za účastníka, který se nedostaví po vyučování bez omluvy.
- Účastníci si věci ukládají na určené místo, případnou ztrátu nebo záměnu hlásí vychovatelům, oblečení a obuv je vhodné podepsat.
- Místnost školní družiny mohou účastníci opustit pouze se svolením vychovatelů.
- Pokud účastníci během pobytu v ŠD navštěvují zájmové kroužky v budově školy, odcházejí a přicházejí na ně samostatně nebo pod vedením vedoucího kroužku, za dobu přesunu vychovatelé neručí. Ručí pouze za děti v kroužcích ŠD.

- Vedoucí vychovatelka na základě zápisového lístku vyplněného rodiči stanoví dobu pobytu účastníka ve školní družině.
- Pokud si zák. zástupce nebo osoba, která je pověřená vyzvednutím dítěte, dítě vyzvedává během pobytu na hřišti či vycházce, vždy upozorní vychovatele konajícího dozor. Na školní hřiště, okolí školy či do tělocvičny odcházejí účastníci v doprovodu vychovatelů a musí se zdržovat pouze v prostoru určeném vychovateli.
- Změnu bydliště, dobu pobytu ve školní družině nebo ukončení docházky je nutné oznámit vychovatelce písemně.
- Účastníci se řídí programem školní družiny a dbají pokynů vychovatelů.
- Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky účastníka vůči dětem nebo pracovníkům školy, opakované narušování kázně, ohrožování zdraví a bezpečnosti své nebo svých spolužáků se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

7. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami i pro žáky s potřebou poskytnutí podpůrných opatření jsme schopni zajistit tyto podmínky:

Personální oblast

- proškolení vychovatelky v dané oblasti
- dostatečné personální zajištění aktivit
- asistenta pedagoga (rozsah podpory bude závislý na zvoleném stupni podpůrných opatření a tedy i na závažnosti obtíží žáka)

Technická oblast

- eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

Materiální oblast

- zajistit speciální didaktické a kompenzační pomůcky

Organizační oblast

- vymezit formy integrace
- spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využívat poradenské pomoci výchovné poradkyně a školního psychologa
- informovat odbornou i laickou veřejnost o nabídce integrace

Mezi podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami patří i vytváření podmínek pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Jsou to tyto možnosti:

- aktivity zaměřené na rozvoj tvořivosti, spolupráce, vztahu a sociální a emocionální inteligence

- možnost a způsob zařazení účastníka do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám
- odborná připravenost pedagogických pracovníků

8. Vzdělávací cíle

Školní družina je součástí školy a je zařízením, kde děti tráví svůj volný čas, dokud si je pracující rodiče nevyzvednou. Je základním článkem zajištění výchovy mimo vyučování. Není pokračováním školního vyučování, ani ho nikterak nenahrazuje. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace dětí po vyučování, eventuálně v době školních prázdnin. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Mimo činnosti výchovně vzdělávací školní družina plní funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po vyučování. Rodiče požadují nejen sociální službu – tedy „hlídání“ dětí a zajištění jejich bezpečnosti – ale také smysluplné rozvíjení zájmů a nadání žáků.

Školní družina umožňuje dětem, aby si odpočinuly a aby se naučily základům různých činností, které někdy mohou dělat. Nesmíme zapomínat, že dítě tráví dopoledne usilovnou prací ve škole a stejnou dobu by se mělo, v zájmu tělesného a duševního vývoje, odreagovat po svém.

Část prostoru pro volnou zábavu dětí musí nabídnout družina a část rodina. Proto nabízí hodně rekreačních a odpočinkových činností, řízených i spontánních. Všechny činnosti musí být pro děti zábavné, aby je vykonávaly dobrovolně na základě vzbuzeného zájmu. Děti do činností nenutíme, družina je založena na dobrovolnosti, rozvíjíme sociální kontakty zajímavou prací.

Ve školní družině se snažíme věnovat i dětem problémovým, nesmí to však být na úkor zajištění bezpečnosti ostatních dětí. Vytváříme podmínky pro práci dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

9. Formy vzdělávání

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP ŠD, každodenní činnost v odděleních ŠD.

Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách ŠD i mimo ně

Zahrnuje všechny mimořádné akce – sportovní akce, výlety

Osvětová činnost

Poskytování informací v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

Individuální práce

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů. Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení.

Nabídky spontánních činností

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v ranní družině a odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

10. Obsah vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj dítěte, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Školní družina umožňuje odpočinkové a rekreační zájmové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

Rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- má pozitivní vztah k učení
- všímá si souvislostí
- samostatně pozoruje
- umí prakticky uplatnit své zkušenosti

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů
- přemýšlí, plánuje řešení, rozlišuje správná a chybná řešení
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- dovede se přizpůsobit
- svá rozhodnutí umí obhájit
- uvědomuje si zodpovědnost
- je iniciativní a podnikavý
- práci dokončuje.

Kompetence komunikativní

- ovládá řeč i mimoslovní komunikaci
- umí vyjádřit svůj názor
- komunikuje bez ostychu a kultivovaně
- umí se vyjádřit i písemně
- umí naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální

- učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit
- je zodpovědný, samostatný, ohleduplný a citlivý
- vytváří příjemnou atmosféru ve školní družině
- spolupracuje, má úctu k sobě i ke druhým
- umí účelně trávit svůj volný čas
- umí si vybrat zájmové činnosti, rozvíjí své zájmy

Kompetence občanské

- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se bránit
- **chová se zodpovědně**
- respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí
- váží si a ochraňuje tradice a kulturní dědictví
- má pozitivní postoj k uměleckým dílům
- ochraňuje životní prostředí
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

Kompetence pracovní

- **dodržuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce**
- uvědoměle, správně a bezpečně používá všechny používané nástroje a materiály
- pracuje podle návodu, předem stanoveného postupu a hledá vlastní postup

Režim

Ranní družina – nabízí účastníkům, kteří přicházejí do školy brzy ráno, klidná zaměstnání a odpočinkové činnosti /stolní a společenské hry, námětové hry, poslechovou činnost – pohádky, písničky, práci s knihou a časopisem, individuální činnost, malování, přípravu na vyučování, hry, besedy a povídání si na různá témata/.

Odpolední družina - Odpočinkové činnosti a klidná zaměstnání vyhledávají účastníci ve školní družině i pozdě odpoledne. Využívají didaktické hry i pomoc vychovatele při vypracování domácích úkolů a přípravě do školy. **Další činnost** je zaměřena hlavně na sportovní a tělovýchovnou činnost. Školní hřiště „KAKTUS“, tělocvična, dětské hřiště V Zahradách využíváme k tradičním turnajům o diplomy a ceny v atletických disciplínám

– sportovní pětiboj, závod sportovní všestrannosti – překážkový běh na čas, terčový závod, soutěž v přeskočení přes švihadlo – O nejlepšího šviháka, Kuličkáda, Drakiáda, soutěž Slepí rytíři a další soutěže. Výtvarné a pracovní činnosti – výroba přání a drobných dárků pro seniory, přání pro učitele ke Dni učitelů a ke Dni matek. Každé roční období je specifické pro realizaci různých výstavek dětských výtvarných a rukodělných prací – nástěnky, výstavky a vernisáž. Na podzim žáci vyrábějí společně s rodiči různé výrobky z přírodnin, které jsou pak vystaveny v budově školy.

Účastníci získávají a prohlubují si své znalosti v oblastech přírodovědy a vlastivědy při vycházkách na Knihov a Písmena. Soutěžíme v poznávání okolí svého bydliště a svého kraje. Vyjíždíme na výlety do Berouna za našimi medvědími kamarády nebo pěší výlet do Srbska, při kterém si užíváme krásy přírody okolí řeky Berounky. Školní rok zakončíme opékáním špekáčků v přírodním areálu nad Knížkovicemi.

Do programu ŠD jsou také zařazovány aktivity vyplývající z témat MPP a z priorit OSV.

ŠD nabízí účastníkům v průběhu školního roku několik zájmových kroužků. Jejich počet a druh je určen zájmem dětí. V těchto kroužcích pracují účastníci pod vedením vychovatelů.

- Kroužek dovedných rukou
- Výtvarný kroužek
- Hra na flétnu
- Přírodovědný kroužek
- Sportovní kroužek

11. Roční plán ŠD

Aktuální roční plán ŠD je k nahlédnutí v příloze č. 1.